

ШУМАДИНѢА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врете з крајц. за трипутъ. № 84.

М р т в ы й Г о с т ь.

(Продужено)

„Шта е Лепосави, шта іой фали? запыта е господаръ Мирковићъ.

— Поверенъ према теби и мени изъ превелике любви према своимъ родителямъ.

„Тандара мандара! Мамо, ти опетъ нешто за лѣѣима држишъ. Юче е имала главоболю, а данасъ нема повереня.“

— Она се плаши, да тебе не разсрди, па се зато разболела.

„Ето е садъ опетъ.“

— Она се бои, да ћешъ е натерати да пође за младогъ Петловића, ако га она и небы хтела.

„Та она га ніе іюште ни видила.“

— Она бы волела, да га никадъ и невиди. Нѣно е сердце већъ решило. Она и Миланъ волу се. Ты си то одавно могао приметити.

„Стой!“ повиче господаръ Мирковићъ, и спусти чашу съ кафомъ на асталъ; промисли се, узме опетъ чашу и рекне: „далъ?“

—Шта далъ? Да ты морашъ предосторожанъ бити, да са прстеномъ неиташъ, ако нежелитъ безъ нужде неволю и несрећу причинити. Могуће е, да ће се Лепосави младый Петловићъ, само ако се увери, да іой га нећемо наметнути, мало помало и допасти. Могуће е, да ће командантъ премештенъ бити у другій гарнизонъ, да ће удаленъ и време прву страсть ослабити, па после —

„Тако е! И я башъ тако мислимъ. Я ћу писати нѣговомъ Генералу, па айдъ съ нымъ у другій гарнизонъ. До триста врага, та вальда Лепосава неће хтети, да буде сирота капетаница? Писаћу првомъ поштомъ. То е љаволскій посао!

Садъ е госпоя Мирковићка путь утрла. Наравно да е было живого разговора; господаръ Мирковићъ протутнѣ мало по свомъ обичаю, и доста решително изкаже свою волю; но ипакъ придода, да валя предосторожно поступати, да неваля буицу насаномъ зауставляти, нитъ каквой страсти насилна правила прописивати; Милана валя лѣнимъ начиномъ изъ Н — Б. уклонити, а склонности Лепосавиной явно се непротивити, како бы се она поублажила; и тако се мора цѣли непримѣтно примицати.

„При свему томе ово е велика будалаштина!“ рекне господаръ Мирковићъ лютито. То е исто рекао и кадъ се съ Лепосавомъ у четиръ ока разговоріо. „Видишъ“ говораше іой, „ти си разумна девоичица, па не треба да се као каква гуска заметишъ. Што му драго, небранимъ, волите се, али само на свадбу немислите! Одъ тога нема ништа. Ты си іюшъ врло млада. Неваля текъ спртляти! Познай више людѣй. Свако има свою добру страну. Затимъ мысли, шта теби приличи. Гледай да познашъ младогъ Петловића; недопадне л' ти се, безъ трага съ нѣиме. Я те нећу ни на што натеривати; али нећу ни себе ни на што натеривати.“

И тако се опетъ поврати спокойство у породицу, и подъ мудримъ руководствомъ госпое Мирковићке преобрати се претећа буря у мирный, мутный кишовитый данъ. Стара ведрина, колико е само могло бити, опетъ се поврати, и све опетъ узе обичный свой токъ. Лепосава савршено успокоена, благодарила е Богу, што се и толико успѣло, и съ пунымъ повѣренѣмъ на нѣга надала се болѣмъ. Съ поузданѣмъ очекивао е и господаръ Мирковићъ по своіой мысли болѣ. Мило му е было, што е Лепосава опетъ весела, и засадъ окане се оне намере, да Генералу пише. Госпоя Мирковићка, коя е единакомъ нѣжности и мужа и кћерь обимала, мало се надала, мало се бояла; она сву ту стваръ остави божіемъ промислу. Милана е као посинка радо имала; али іой е и младый Петловићъ міо быо, кое збогъ услуга, кое пакъ збогъ тога, што га е нѣнъ мужъ волео. Она е само желила срећу свое кћери, па чіомъ то рукомъ было, да было.

XII.

„Ахъ сирота Миланъ!“ рече Лепосава у Неделю кадъ се съ матеромъ изъ цркве вратила, и разговаряюћи се съ нѣоме у топлој соби кодъ прозора седила, и на пуге улице погледала, како буица одъ кише преко калдрме шушти: „Само садъ да нѣ на путу! Досадъ е было najlepше време за путованъ, садъ кадъ е онъ отишао, мораде настати најгоре.“

— Войникъ треба, да може свашта подносити! одговори госпоя Мирковићка. И ако мыслишь за войника поћи, то се зарана навикни на мысао, да е твой мужъ выше царевъ него твой, да выше мора имати у очима честь него любавъ, къ томе да е выше у стану него кодъ куће, и да войника сто смртій очекуе, докъ друге люде само една смртъ вреба. Зато янебы пошла никадъ за войника.

„Али погледайте напољ мати, како олуя бесни, како е небо црно! Гледайте колика туча са кишомъ пада!“

Госпоя Мирковићка насмеє се, еръ се нечега сетила, о чему съ почетка нѣ знала, да ли да іой саобшти или да прећуги. Напоследакъ рекне: „Лепосаво! Знашь ли ты, да е данасъ прва недеља божињнъгъ поста, кадъ треба да почне влада мртвога госта. Чини ми се, да онај раскаланный принцъ свакадъ са буромъ долази.“

„Мати, я бы се обкладала, да ће овај плюсакъ задати смртный стра нашимъ варошанима. Можда они іошь у средъ подне заключаваю врата, да имъ дуга аветь са бледимъ лицемъ у кућу неуђе.“

У тай ма брзо у собу уђе господаръ Мирковићъ, гласно али врло чудновато смеюни се; чудновато збогъ тога, што се нѣ могло разликовати, да ли се одъ срца ил' преко срца смеє.

„Будалаштина и прочая!“ повикне господаръ Мирковићъ: „Мамо иди у куйну те умири девойке, еръ ће

иначе турити печену рибу у чорбу, чорбу у пребранаць, а пребранаць у рень.“

„А шта е то?“ запыта зачуђена госпоя Мирковићка. „Заръ незнате? Цела варошь говори, да е мртвый гость дошао. Два моя грошићара дотрчаше ми у канцеларию безъ душе, и мокри као мишеви, и приповедали. Нохтеднемъ ни речи чути о коваквимъ санаріяма; прођемъ поредъ куйнски врата; девойке дигле ларму унутри Я завиримъ да видимъ шта е; а оне будале дрекну, угледавши мою црну парову, и побегну у едно ћоше, мыслиши, да самъ я мртвый гость. Есте ли полудиле? повичемъ. — Ахъ Боже, рекне Ката, нећу да лажемъ господару, я самъ се страшно уплашила. Іошь ми колена дркћу. Управо небы требало да се стидимъ, што самъ се Максиму кочіяшу обећала, да ћу за нѣга поћи. Али како ми е садъ, волела бы да Максима у момъ животу видила нисамъ. — Тако ядиковаше Ката, и хтевши сузе обрисати, кое су іой одъ стра ударили были, упусти таву са прженомъ рибомъ, те се ова сва у пепео проспе. Јула седи за огњиштемъ, закловила се кецельомъ и плаче. Стара незлобива Мара са свои педесетъ година, такође упрепашћена изгледа, и заиста се посече по прстима са куйнскимъ ножемъ, хотећи га убрисати.“

„Нисамъ ли погодила мати?“ повиче Лепосава, сладко смеюћи се.

„Иди у куйну мамо, те умири слушкињ!“ настави господаръ Мирковићъ: „Иначе ће прво ђаволство мртвогъ госта у Н—Б... быти, што ћемо башъ у Неделю безъ ручка остати.“

(продужиће се)

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

СРБИЈА.

У Београду 30. Августа. Данасъ е црквено прослављнъ имен-данъ Светлога Кнѣза нашегъ. Премда се овај данъ несматра као заповедный празникъ, као данъ рођеня Нѣгове Светлости, опетъ е зато на Божественной литургији саборна црква пуна была. Осимъ г. Митрополита, наши великодостоиники и остали чиновника, было е на литургији и г. ц. к. Аустријский Генералный Конзулъ са своя два сина. Богослужение заключено е съ долгоденствіемъ Светломе Кнѣзу, после чега ишло се у дворъ на честитанъ.

У Београду 30. Августа.

Францускій паробродъ „Лионе“, кои се збогъ мале воде нѣ могао вратити са свога проматрајућегъ путованя уза Саву, прислѣо е овы дача срећно у Шабаць; и будући е на горной Сави већ дошла вода, то се на дамо, да ће до кои данъ и овамо у Београдъ стићи.

У Мачви 22. Августа. Обштине Среза Мачванскогъ као да су се зарекле да се у свакой одъ нѣ школа завести мора. До ове године имао е Срезъ Мач-

ванскій 13 школа, што е заиста за еданъ срезъ доста. Међутимъ нѣ остало на томъ. Ове године и обштине Липолишка, увѣрена да се безъ школа и науке у садашнѣмъ времену не може напредовати, постарала се својски, нежалећи ни труда ни трошка, те е у средни својой завела и подигла школу. И тако сада имамо 14 школа у Срезу Мачванскомъ! У прошавшій четвртакъ т. е. 16. ов. м. чинѣно е насель и освештенъ новозаведене школе Липолишке, гди е одъ двоце мѣстны свештеника у присутству целе общине водоосвешенъ свршено. Лепо е было видити, како е цела община са стархопочитанѣмъ и одушевленѣмъ участвовала у овој својой светковини. Приликомъ овогъ малогъ торжества изговоріо е еданъ одъ мѣстны гг. свештеника кратко но ясно слово, у комъ е представіо негдашнѣ и саданѣ ста- Србіє, и у комъ е община опоменута, да ништа нештеди и нежали што се школе и науке чите. — Овомъ приликомъ неможемо пропустити, да јавно благодарность

неоддамо Срезкомъ Старешини као Надзирателю Школа, г. Николићу, и мѣстнимъ гг. Свештеницима, кои су умели побудити и породити овакову ревностъ у общини. Но исто тако хвала и общини Липолишкѡй, која се потрудила за оваково преполезно дѣло, кое заслужуе да се на нѣга общине и други Срезова угледаю.

Р о д о л ю б њ.

Т у р с к а.

Вѣсти изъ Цариграда доносе намъ слѣдуюће :

„По извѣстїама са черкескогъ прибрежїа, заузели су тамо Руси опеть свое старе позиціе. Тврдинѣ Сухумкале и Редут-кале опеть су у нѡвовымъ рукама.

Францускїй посланикъ у Цариграду дао е за честь царско-рускогъ посланика при отоманској Порти, г. Бутенѣва сѡйну часть.

Гласа се, да ће г. Коело, учредникъ шпанскогъ листа „Епоке“ постати шпанскїй посланикъ при турскомѣ двору.

Египетској войсци раздана су медалѣ за заслуге съ najveћомъ свечаности.

У Цариграду 17. Августа.

Изъ окончаногъ испита и изслѣдованїа, држаногъ по предмету оне у Варни убиене христїанске девојке (о којој се толико по новинама писало), види се, да обвинѣный Сали-паца нїе ни найманѣ кривѣ.

За морску полицайну службу на црномѣ мору потребую Руси неколико лаки убойны лаѣа, чега ради е рускїй посланикъ г. Бутенѣвъ искао одъ Порте дозволенїа, да неколико такovy, кое су Руси наумни довести съ источногъ мора, крозь дарданеле пропусти.

Савѣ заоставшїй персоналѣ французске войничке управе кренуће се сутра (18. Августа) на парной лаѣи „Виктору Емануилу“ у Француску; а паробродѣ „Шапталѣ“ и топовеска шайка „Алертѣ“ отићуће на дунавска ушћа.

Р у с і я.

У едногъ енглескомѣ листу, кои е одъ краткогъ времена почео у Лондону издавати Иванъ Головинѣ, изищао е еданѣ чланакъ, у коме између осталогъ стои слѣдуюће :

„Русїа е природный союзникъ сѣверо-американски држава. Између обе ове преградне државе влада najveће подобїе. Нѣма е у руке предана судбина и будућностъ света одъ оногъ часа, одкадѣ е Русїа ступила на стазу слободѣ, која е у Америци толика чудеса произвела. Найвећа часть земне површине у нѡвој е власти; у Русїи никадѣ сунце незалази, и нико неуме казати, докле ће Америка напредѣ корачати. Рускїй орао, у саюзу са американскимъ, савѣ ће светѣ крїлма своима покрити, и т. д. (Изъ Ост-даиче постѣ-а.)

У Петербургу 15. Августа.

Нѣг. велич. царѣ дїгао е обсадно станѣ у таврїйској губерни и Бесараби, гдѣ е оно постояло одъ Ноембра мес. 1853.

— Московски трговци дала су за споменѣ крунисанїа цара Александра II начинити два скупѡцїна сана, еданѣ одъ злата, у комѣ има вїше одъ 11 ока, а другїй одъ сребра, кои е близу 18 ока тежакѣ. Ове санове начинїо е рускїй вѣштакъ Гуркинѣ, и израћени су дивно. На дну сана представленѣ е узвишено и изпупчено Кремль, иза кога се сунце раѣа. Са стране пакѣ стои рускїй орао са царскимъ скиптромѣ и ябукомѣ, и грбѣ Москве, а повзмеђу оvy лїкова стои символичкїй лїкѣ правде и милосердїа.

Велика уткриваня на коню у Москви, гдѣ ће се давати награде одъ 1000 сребрны рубала, држаће се 31. Августа, 21. и 30. Септембра, и 4 и 6. Октобра.

У Москви има јошћ доста празны квартира. Напротивѣ кирїа оны места, одкудѣ ће се спроводѣ крунисаня найболѣ видити, врло е скупа. Обычна цѣна прозора, съ коегъ се све прегледати може, износи 80 100 рубала сребрны, а понеки коштаю и выше. За една кола плаћа се мѣсечна кирїа найманѣ 600 рубала, а у истѡй сразмѣрници порастла е цѣна и другимъ потребама.

У Петербургу 17. Августа.

Московски листови преиспућени су извѣстїама, која се односе единствено на предстојеће крунисанѣ. Данасѣ (17. Августа) када ће царѣ свечано ући у Москву, быће већѣ предѣ подне у 11 сатїй све главне улице, крозь кое ће сѡйный спроводѣ проћи, затворене, и све су могуће припреме учинѣне, како се никакавѣ нередѣ и гунгула небы догодила.

Торжество крунисаня садѣ е единый предметѣ разговора и забаве у Москви. У Тверској улици, у којој еу найотмѣнїе гостїонице, продаю се квартири често на лицитацији, и онаї, кои найвїше да, добыа га за прескупѣ новце.

Изъ Петербурга отишла е у Москву читава войска фризера, ободрены и подстрекаваны примѣромѣ едногъ нѡвогъ еснафїа, кои е год. 1826. стекао у Москви само за неколико недѣла 30.000 сребрны рубала. Тада су najveће госпѡе чекале повозданѣ предѣ вратима каковогъ фризера, да бы само у вече на балу имале пристойно и по модѣ намѣштѣну косу, и цѣна за одну фризуру износила е 25 рубала; па ипакѣ су многе и многе госпѡе остале нефризиране.

Садашнїй крунисанѣ у Москви превазићуће безѣ сумнѣ дивотомѣ, чрезвычайношу и блескомѣ све, што е Европа досадѣ видїла. На жалость пакѣ мало ће нѣи быти тако срећни, да прегледаю ову свечаность у цѣломѣ своемъ пространствѣ; но ово у таквимъ приликама нїе другче ни могуће.

Е н г л е с к а.

„Морнингѣ постѣ“ рачуна, да е овай источный ратѣ стао Енглеску 80 милїона фунтїй стерлина, кое износи преко 160 милїона дуката.

— Енглескїй адмиралитетѣ доноси намѣ списакѣ руски трговачки лаѣа, кое су Енглези у овомѣ рату отели. У свему е 205 лаѣа кое отето кое упропашћено; између оvy враћене су 35 своимъ господарима, а 7 јошћ нису осућене (за отете у рату трговачке лаѣе постое

сирѣчь особени судови, кои сваку лађу найпре суде, оће ли се она т. е. задржати или газди повратити); и по томе осуђене су 164 лађе; одъ овы су были 41 безъ товара, а товаръ са 18 лађа враћенъ е оноем, чин е; одкудъ се види, да су у овомъ рату Енглези само одъ 105 лађа товаръ узаптели.

ШВАЙЦЕРСКА.

У Нев-Шателу, државицы, коя спада у савезъ швайцерски република, побиле су се две супротне партае, краљвска и републиканска, и то пре, него е швайцерска войска стигла, да њх развади и помири. Поводъ и те чай цѣлогъ тогъ изненадногъ догађая јошть намъ вие потанко познать; мы ћемо засадъ саобштити само

две телеграфске депеше, кое намъ доносе голый догађай. Оне гласе оваке:

У Берну 23. Августа.

Републиканцы у Нев-Шателу освоили су тврдиньцу на юришъ. И съ едне и съ друге стране было е доста мртвы и ранѣны. Обе републиканске партае сложили су се были противъ краљваца.

А друга депеша изъ Берна одъ 24. Августа вели:

„Нев Шателъ е данасъ пре подне после боя, коя е читавъ сатъ трајо, освоень. Одъ краљваца погинуло е нѣх 15 а 30 е остало ранѣны на боишту, заробљено е пакъ 2-300. Републиканске власти опеть су постављене.

О Г Л А С И.

БОЛЪИ ЦРКВЕНИ САТИ.

(1—3) Обще е познато, да су саданѣи црквени сатови прављени онако, као и у оно време кадъ су пронађени, т. е. као пре неколико вѣкова, кадъ е художество јоште у колевки было, и кадъ су те сатове правили ковачи и бравари са своимъ протимъ алатомъ и одъ кованогъ гвозђа.

Ово е наравно бью неотесанъ посао, кои се текъ съ великимъ каменимъ претегамъ у движеніе могао поставити; чега ради нуждне су были непрестане поправке, тако, да се ни за што ние више новаца потрошило, него на оправку стары црквени сатова, збогъ чега су готово сви овакови сатови већъ и пропали. Мы знамо далъ, да су све остале гране радности напредовале у савршенству, а само црквени сатови остали су при старомъ крою. Но будући да е у новіе време посредствомъ пароброда, гвоздени путова и т. д. и кодъ насъ постало потребно, да се уведе сагласна мера времена: то самъ се я нашао побуђенимъ, да се саюзимъ са Г. **Гованомъ Манхартомъ** у Минхену, кои е за свое изредне производе, послате на излогъ радности, добыо похвалителне медалъ, те да у друштву съ нѣиме племенитимъ обштинама и мѣстнимъ властима на руци будемъ при набавляню честиты црквени сатова.

Я самъ дакле готовъ свакога и устмено и писмено известити о томъ предмету, а и показати такове сате, и примамъ сваку наручбину, кою ћу се потрудити колико е могуће болъ и вѣтниніе израдити, како бы тиме подѣйствовао, да се ови нови сати сву да уведу.

Осимъ тога препоручуемъ свакомъ мое богато смѣстиште сатова свакога рода по найумѣренію цѣну.

Јосифъ Лехнеръ,

сація у Пешти
у Вацкой улици № 5.

Подписаный намерава по Дмитрову-дне ове године поћи у Брусалимъ, да се по другій путь поклонити Гробу Спасителя и прочимъ светимъ местамъ.

Ову свою намѣру объявлюе преко Новина съ томъ цѣли, да бы знали зато они, кои волю имаю придружити му се; а они, кои су расположены послати какавъ прилогъ тамошнимъ светимъ задужбинама, да могу по нѣму послати, предавши свое прилоге са записомъ имена предходно у Београду г. Живку Ђорђевићу, трговцу; у Смедереву г. проти Милутину Банићу; у Пожаревцу г. Димитрију Цинцарину.

Хази **СТЕФАНЪ**, с. р.
Игуманъ Витовничкій
у Пожарев. Окр.

1000 Дуката.

даю се или сви, или у манѣимъ сумамъ, на сигурне интабулиране хипотеке, на дуже време подъ интересъ.

Кои такове позаймити жели, нека се пріяви у зданію кодъ елена, на трећемъ спрату, врата № 53.

(2—3) Кућу мою у Неготини у сокаку одъ Суда къ рецы, између комшија Г. Тодорчета члена Суда, и мѣстногъ г. пароха, продаемъ изъ слободне руке; кои има волю купити е, нека се погодбе ради на мене у Београдъ обрати.

НАСТАСІЯ удова
ИСАКА ОБЛУЧАРЕВИЧА
У Абадской чаршии.